

TURINYS

- Pratarmė* ... 9
- Davidas Ščupakas · *Medikų litvakų profesinės ir visuomeninės veiklos istorijos puslapiai* ... 15
- I. Vilniaus žydų ligoninė ir XVII a. pabaigos – XX a. pradžios gydytojai žydai**
- Genrichas Agranovskis · *Ligoninė senamiesčio pakrašty* ... 39
- Abraomas Viršubskis · *Vilniaus žydų ligoninė* ... 41
- Saulius Špokevičius · *Radvilų gydytojas Juozapas Saliamonas Delmedigas* ... 49
- Lazaris Stembo · *Jokūbas Libošicas — vienas Vilniaus medicinos draugijos steigėjų* ... 52
- Gabrielė Giunterytė-Puzinienė · *Mielasis Leibošicas* ... 55
- Cemachas Šabadas · *Vilniaus gydytojai žydai nuo XIX amžiaus II pusės* ... 57
- II. Lietuvos gydytojų žydų profesinė ir visuomeninė veikla XX a. pradžioje – 4-ojo deš. pabaigoje**
- Julian Rafes · *Pirmoji pasaulyje gydytojų žydų sąjunga* ... 67
- Davidas Ščupakas · *Vilniaus ir Vilniaus krašto Žydų sveikatos apsaugos draugija (OZE-TOZ)* ... 75
- Davidas Jedvabnikas · *Vilniaus sveikatos apsaugos draugija TOZ* ... 87
- Jūratė Norvaišienė · *Žydų sveikatos apsaugos draugijos OZE įkūrimas ir veikla Kaune* ... 90
- Regina Žukienė · *Ryškiausi Lietuvos farmacininkai žydai* ... 96
- Aldona Rainytė, Davidas Ščupakas · *Cemachas Šabadas — didysis Vilniaus pilietis* ... 103
- Saulius Špokevičius · *Iškilusis vilnietis Cemachas Šabadas* ... 118

- Dalia Triponienė · *Cemachas Šabadas — aktyvus Vilniaus medicinos draugijos narys* ··· 122
- Roza Bieliauskienė · *Daktaras Jokūbas Vygodskis — daugiataučio Vilniaus visuomenės veikėjas* ··· 125
- Markas Dvoržeckis · *Lietuvos Jeruzalės tėvas Jokūbas Vygodskis* ··· 133
- Darius Krasauskas · *Panevėžio žydų ligoninė ir jos vadovas Šachnelis Abraomas Meras* ··· 137
- Stanislovas Kindziulis, Vytautas Siudikas, Aleksandras Vitkus · *Eberio Landau pėdsakai Estijos, Lietuvos ir Šveicarijos medicinos istorijoje* ··· 141
- Darius Krasauskas · *Leizeris (Liudvikas) Zamenhofas — gydytojas, įsimylėjęs paties sukurtą kalbą* ··· 146
- Chana Samarina · *Ištikimas gydytojo profesijai* ··· 152

III. **Holokaustas. 1941–1944. Medikų dvasinis pasipriešinimas naciams. Žydų gelbėtojai**

- Jurgita Šiaučiūnaitė-Verbickienė · *Getų gydytojai* ··· 157
- Julian Rafes · *Vilniaus geto gydytojai* ··· 164
- Jakovas Braunsas · *Didvyriškas gydytojo Moisejaus Braunso gyvenimas* ··· 170
- Darius Krasauskas · *Kražių gydytojas Oskaras Šmitas: išgelbėtos gyvybės neapsaugojo nuo kulkos* ··· 175
- Danutė Selčinskaja · *Gydytojai, Holokausto metais gelbėję žydus* ··· 181
- Rita Šatrovaitė · *Gydytojas Petras Baublys* ··· 193
- Gydytojas humanistas Petras Baublys* ··· 200
- Hiršas Ošerovičius · *Gydytoja Elena Buivydaitė-Kutorgienė* ··· 206
- Kama Ginkas · *Berniuko, išgelbėto iš Kauno geto, istorija* ··· 208
- Jakovas Radis · *Ir vienas lauke karys* ··· 218
- Eva Berzina · *Josifas Rebelskis — gydytojas, sušildęs vaikus iš geto* ··· 224

IV. **Stalinizmo represijos prieš medikus žydus ir jų šeimų narius. 1940–1941, 1953**

- Regina Žukienė · *Lietuvos farmacininkai žydai — 1940–1941 metų sovietų okupacijos aukos* ··· 235
- Solomonas Atamukas · *Gydytojų bylos aidas Lietuvoje* ··· 245

**v. Gydytojų žydų indėlis į kai kurių
medicinos sričių raidą Lietuvoje**

- Danutė Arlauskienė, Ela Gurina, Stefanija Skardžiuvienė,
Davidas Ščupakas · *Medikų žydų nuopelnai prevencinės medicinos
sirtyje* ... 249
- Povilas Čibiras · *Lietuvos medikų žydų indėlis į infektologiją* ... 262
- Michailas Preisas · *Sporto medicinos ir gydomosios fizinės kultūros
kūrimasis Lietuvoje* ... 266
- Motelis Gutmanas, Aba Vitėnas (Witten) · *Lietuvos radiologijos pradininkai
ir jų sekėjai* ... 272
- Olga Zimanaitė · *Vaikų gydytojai žydai* ... 277
- Feliksas Kovneris · *Preparatai vėžiui gydyti: pirmieji tyrimai* ... 285

**vi. Gydytojai litvakai, padarę medicinos mokslo
ir praktikos atradimų**

- Valentina Barsukaitė, Dalija Epšteinaitė · *Jokūbas Abramavičius —
veiksmo žmogus* ... 289
- Ramūnas Kondratas · *Bernardas Lownas — gydytojas ir visuomenės veikėjas* ... 300
- Kęstutis Stanislovas Povilaitis · *Borisas Gapanavičius (Gapany) —
mokslininkas, gydytojas, pedagogas* ... 305
- Ilona Murauskaitė · *Isaja Melnikas — nusipelnęs Lietuvos provizorius* ... 310
- Algirdas Dembinskas · *Jochelis Gliauberzonas — psichiatrijos pagalbos
organizatorius Lietuvoje* ... 313
- Laima Gričiūtė · *Onkologas teoretikas Leonas Šabadas* ... 317
- Aurimas Andriušis · *Michailas Zakas — Vilniaus medicinos tradicijų
puoselėtojas* ... 321
- Aurimas Andriušis · *Gercas Borveinas — echokardiografijos pradininkas
Lietuvoje* ... 325

vii. Medikų žydų dinastijos

- Ruvinas Ptašekas · *Gydytojai Ptašekai* ... 331
- Mošė Kukliansky · *Kuklianskių giminės medikai* ... 343
- Aba Vitėnas (Witten) · *Gydytojų Vitėnų dinastija* ... 368
- Semionas Davidovičius (Efronas) · *Chirurgų Efronų šeima* ... 381

VIII. **Medikų, jų kolegų, artimųjų
ir pacientų atsiminimai**

- Chackelis Kibarskis · *Kas dar nepasakyta* ··· 387
- Darius Krasauskas · *Borisas Efrosas — chirurgas, pirmasis išdrįsęs
atverti širdį* ··· 395
- Dalia Čepaitė-Triponienė · *Prisiminimai apie Borisą Efrosą* ··· 400
- Šeinė Sideraitė · *Nuo vaikystės svajojau būti gydytoja* ··· 406
- Išajus Šneideris · *Rentgenologas ir išradėjas Mauša Šneideris* ··· 414
- Elena Miknevičienė · *Profesorių Giršą Vitenšteiną prisimenant* ··· 417
- Lazaris Markovičius · *Gydytojas Šlioma Markovičius
sūnaus akimis* ··· 419
- Alfonsas Matulis · *Brangūs susitikimai gyvenimo kelyje* ··· 423
- Eliyahu Stoupel · *Mano ryšiai su Lietuvos kardiologijos mokslu* ··· 426
- Daniel Bliudz · *Gydytojas Benjaminas Bliudzas sveikatos tarnyboje* ··· 429
- Rut Belkin · *Gydytojas Mejeris Jedas — žydų Robinas Hudas* ··· 431
- Asirijus Lerneris · *Mano mokytojas Stanislovas Banaitis* ··· 434
- Irina Amitina-Belienė · *Emilija Amitina — daktarė karalienė* ··· 438
- Mošė Ginkas · *Ilgaamžiškumo paslaptys* ··· 440
- Dina ir Regina Kopilevič · *Tėvelis mus mokė nebijoti ir nepasiduoti* ··· 444
- Sofija Bystrickaja-Šegel · *Žodis apie tėvą — Vilniaus gydytoją
Abraomą Bystrickį* ··· 450
- Ninela Efros · *Medicinos konsultacijų centras „Ezra“* ··· 453

Summary

- Julius Ptašekas · *Medical Practitioners of Jerusalem of Lithuania* ··· 459

Priedai

- Informacija apie autorius* ··· 511
- Bibliografija* ··· 530
- Papildomas medikų žydų sąrašas* ··· 532
- Asmenvardžių rodyklė* ··· 550